

ECZACILARIMIZIN MESLEKİ SORUNLARI

Ecz. Metin SEYİTHANOĞLU

RÖPORTAJ

Sayın Çetinkaya, Eczacılar Birliği'nin kuruluşunu ve bu zamana kadarki temel çalışmalarını bize özetler misiniz?

— Türk Eczacıları Birliği 21.5.1956'da kurulmuştur. 25'nci kuruluş yıldönümünü bu yıl kutladığımız Birliğimiz 6643 sayılı kanun hükümlerine göre kurulmuştur.

1961 Anayasasının kabulünden sonra aynı yasanın 122. maddesi uyarınca Anayasal bir kamu kuruluşu olarak görevine devam etmektedir.

1956 yılında 9 Eczacı Odası kurarak çalışmalarına başlayan Birliğimiz bugün 26. Eczacı Odası ve 10.000'i aşkın üyesi ile büyük ve etkili bir mesleki kuruluş haline gelmiştir.

Halen hayattaki sayın meslekdaşlarımız sırası ile (İsmet Somer, Nâşit Baylav, Mümtaz Ömer Baştuğ, Mes'ut Uzman, M. Faruk Onger, Niyazi Atakan, Pertev Ertan ve Rıdvan Özerler) dir. Daima rahmet ve minnetle andığımız, ebediyete intikal eden sayın meslekdaşlarımız ise (Vâhit Demirkan, Hasan Derman, Selâhattin Kutman, Hikmet Borahan, Asaf Hamzalay, Talha Dinçel, Halit Tüzüner, Muzaffer Dinçol, Selâhattin Tandar, Mazhar Erkan, Ata Evcim, Necip Akar) dir.

— Eczacılık öğreniminin fakülte halinde bağımsızlığa kavuşturulması,

— Majistral ilâçların yurt düzeyinde aynı fiyatla tertip edilip halka intikali,

— Müstahzar ilâçların imalindeki fiyat tesbitine sınaî maliyet sisteminin getirilmesi,

— Eczacılıkla ilgili mevzuatın yürütülmesinde zamanla meydana gelen aksak ve eksiklikleri giderici çalışmalar yapılması ve gerekli tedbirlerin alınması,

— Sağlığımızın vazgeçilmez bir unsuru olan ilâcın imal, kalite ve fiyat kontrollerinin yapımının sağlanması gibi konular bu zamana kadarki temel çalışmalar olarak gösterilebilir..

— Eczacılar Birliğinin son yıllarda gerçekleştirdiği hizmetleri kısaca özetlemek mümkün mü? Örneğin, kâr hadleri, eczacılık da istihdam ve eğitim sorunu, dağılımı, veteriner ihtiyaçları ve zirai ilâçları v.s..

— Türk Eczacıları Birliği, eczacıların hak ve menfaatlerinin sağlanmasında büyük hizmetler görmüştür ve görmeğe devam etmektedir. Çalışma dönemimiz içinde

haklarının geri ve verilmesi sağlanmış, iskontolar konusunda ilgili kuruluşlarla protokollar yapılmış, yeni majistral tarifeler çıkarılmıştır. Eczacıların istihdamı ile ilgili olarak resmi ve özel işyerlerinde somut sonuçlar elde edilmiştir. Sağlık Bakanlığı kadrolarına son dört yılda 2000'e yakın eczacının görev alması sağlanmış, SSK ve özel kuruluşlarda görevli eczacıların sayısı arttırılmıştır. Bunlardan ayrı olarak eczacılıkla ilgili yasaların değiştirilmesi konusunda önerilerimiz (ameletoya v) bugünde ilgililere sunulmuştur. Yetkililer de olan bu yasa tasarılarının çıkarılması ile mesleğimizle ilgili çeşitli problemler çözümlenmiş olacaktır. Eczacı eğitimi, istihdamı ve eczanelerin dengeli dağılımı konusundaki önerilerimizi büyük kongreye sunmuş bulunuyoruz. Bu konularda somut sonuçlar alma yolunda çalışmalarımız devam etmektedir.

— İlâç türü hakkındaki düşünceleriniz, yani bazı ilâçlar hiç bulunmazken, bazıları değişik isimlerde piyasada enflasyon yaratacak ölçüde, bu konudaki düşünceleriniz ve birlik olarak tavrınız nedir?

— İlâç çeşitlerinin fazlalığından şikâyetler vardır. Ayrıca bazı ilâçların piyasada bulunmaması zaman zaman güncel bir konu olmuştur. Bu yüzden eczacıların haksız eleştirilere uğradıkları da bir gerçektir. Aslında bulunmayan ilâçlarla eczacıların hiçbir ilişkisi yoktur. Açıklıkla belirtmek gerekir ki, Türkiye'de ilâç vardır ancak bazı isimler yoktur.

Bilindiği gibi bazı ilâçların ruhsatları iptal edilmiştir. Ülkemizden ayrılan yabancı ilâç firmalarının birçok müstahzarına yeni ruhsat verilmemiştir. Sağlık Bakanlığından istedikleri fiatı alamayan bazı imalâtçılar muayyen ilâçların yapımını durdurmuşlardır.

Bu sebeplerle bazı kalem ilâçlar piyasada bulunamamıştır.

Biz piyasada bulunmayan ilâçların eşdeğerlerinin bulunduğunu daha önce de açıklamıştık. Bu önerimiz şudur: Aynı formülle yapılan, eş etkendeki ilâçların reçetelerdeki isimleri yerine formüllerinin yazılması ile vatandaş aradığı ilacı bulmuş olacaktır. Günümüzde ilâç yokluğu sorunu büyük çapta giderilmiştir.

— Eczacılık kanunu konusundaki görüşleriniz nelerdir, mevcut yasalar çağdaş gereksinimleri karşılayacak ölçüde midir?

— Türkiye'de eczacılık konuları 50 yıl önce çıkarılmış kanunlarla idare edilmekte ve günümüz şartlarına aykırı hükümler ihtiva etmektedir. 6197 sayılı eczacılar ve eczanelerle ilgili yasanın günün koşullarına uygun şekilde yenilenmesi Birliğimizce ilkeleştirilerek tasarı halinde ilgililere yeniden sunulması sağlanmıştır. Taarının önümüzdeki aylarda gerçekleşeceğini ümid ediyoruz.

— İlâçlarda kalite kontrolü ve muhtazar ithali konusundaki görüşleriniz?

— Türkiye'de ilâç endüstrisinin 20 yıl içinde yaptığı aşamayı kalite kontrolü konusunda yaptığını söylemek mümkün değildir.

100'ü aşkın ilâç fabrikası ve laboratuvarı taarfından imal edilen 4500 çeşit ilâcın kalite kontrolünün yapabildiği yegane kuruluş Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsüdür. İlâç sanayiindeki gelişmesi karşısında bu enstitünün yeterli olmadığı aşikârdır.

Konunun halli için Birliğimiz ilgili kuruluşlar nezdinde gerekli girişimlerde bulunmuş ve bu yolda çabalarını sürdürmektedir. Müstahzar ithali takriben tüketilen ilâç miktarının % 1'i kadardır. Bu bakımdan önemli bir durum arz etmemektedir.

— İlâç fiyatlarını nasıl buluyorsunuz, bunu Avrupa ve Doğu ulusları ile kıyaslarsak nasıl bir tablo ile karşılaşılabiriz.

— Halkımızın ucuz ilâç alabilmesi Birliğimiz temel ilkesidir. İlâçların ucuzlatılması yolunda ilâç hammaddelerinden gümrük vergilerinin kaldırılması ve ilâçlarda sade ve ucuz ambalâj kullanılması için önerilerimiz daha önce kamuoyuna aşıladık.

Aslında halk sağlığında ilâcın fiatı tedavi ve teşhis ücretlerine nazaran küçük bir yer almaktadır. Muayene ve tedavi kurumlarının ücretleri ilâç fiyatlarına nazaran astronomiktir. Diğer ülkelerdeki ilâç fiatları ile Türkiye'deki fiatları karşılaştırarak bazı görüşler ortaya atılmaktadır. Önemli olan halkın alım gücüdür. Ülkemizde ilâç fiatları ekonomik kuralların ışığında halkın alım gücüne göre ayarlanmalıdır.

— Birliğin İstanbul içindeki üye durumu nedir? Türkiye'deki mevcut eczane sayısı nedir?

— Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti Türkiye'de faaliyette bulunan 26 Eczacı Odasının üst kuruluşudur. 1980 senesi sonu itibarıyla Türkiye'de eczane sayısı 6500'dür.

— Birliğin Türkiye'ye dağılışı ne durumdadır? Bu konuda hedefleri nelerdir?

— Türkiye'dek 67 imzdek eczacıları bünyesinde toplayan 26 Eczacı Odamız vardır.

Eczacı Odalarının arttırılması ve daha etkin bir hale getirilmesi başlıca görevimizdir.

— Türkiye'de eczacı istihdamları ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

— En önemli ve güncel sorunlarımızın başında istihdam sorunu vardır. Biz eczacıya iş sağlamaktan çok eczacıya görev verilmesi zorunluluğunun sağlık hizmetlerinin aksaması yönünden ele alınması gerektiği görüşündeyiz. Eczacının halk sağlığındaki rolü azalmamış, artmıştır. Onbinlerce öğrencinin yüksek öğretimden mahrum kaldığı ülkemizde problem eczacılık eğitimindeki kontenjanların kısıtlanması yerine yeni mezunlara iş şahaları açılması yasal kararlarla mümkündür. Tabii ki fakültelere öğrenci alımı D.P.T. nin tesbit ettiği rakamların üstüne çıkılmadan değerlendirilmelidir. Türkiye'de yıllık nüfus artışı 1 milyondur. Artan nüfusa göre yeni eczacılar yetiştirilmelidir. Üç yıl önceki resmî verilere göre ülkemizde 10.000 kişiye bir

eczane düşmekte idi. Problem, eczane sayısının çokluğundan ziyade dağılımdadır. İüi üç ildeki görünümüne bakılarak eczane sayısının çokluğu da öne sürülmektedir. Yasal boşluklar yüzünden pekçok kişi eczacıların görevini yapıyor.

Bunun önlenmesi yolunda yasal kararlar çıkarılmalıdır. Eczacılık fakültelerinde yapılan doktora ve lisans öğrenimleri uzmanlık olarak kabul edilmeli, ihtisas dallarına ayrılmışlardır.

— Eczacılar Birliği olarak gelecek yıllar gerçekleştirmeyi plânladığınız hedefleriniz ve girişimler konusunda söyleyecekleriniz?

— Önümüzde halledilmesi gereken sorunlar şunlardır:

- 1) Yasa tasarılarının yasalaştırılması,
- 2) Eczacılık eğitimi plânlanması,
- 3) Eczanelerimizin yurt düzeyinde dengeli dağılımı,
- 4) Beşeri ve veteriner ilâçları ile beraber zirai ilâçların da halka intikalinde yalnız eczacıların yetkili kılınması,

5) İlâcın üreticiden tüketiciye intikaline kadar geçen devre arasında eczacıların yerinin ve yetkisinin tesbiti,

6) Genel Sağlık Sigortası kanununun çıkarılması ve bu kanunda eczacının ve eczanelerin yerini alması,

Türkiye'de muvazaalı eczaneler bulunduğu söylenmektedir, bunlara birlik olarak tavrınız nedir?

— Ülkemizde muvazaalı eczanelerin bulunduğunu ancak bunların sayılarının eskiye nazaran giderek azalmış olduğunu belirtmeliyiz. Eczacının diplomasını kiralamasına ekonomik nedenlerin yol açtığı aşikârdır. Bu konuda yasal tedbirlerin birçok boşluklar ihtiva etmesi yapılan mücadeleyi etkisiz kılmaktadır.

Birliğimizin 6197 sayılı yasa değişikliğinde «Eczacının czan ecaabilmsi için bağlı bulunduğu Odadan üyelik ve ön tetkik belgesi» alması» şartının yer almasını sağlamıştır.